

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	30. oktober 2001

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 23. oktober 2001 (Alm. del – bilag 96) vedlægges Økonomiministeriets besvarelse af det deri stillede spørgsmål nr. 3 som lovet på Europaudvalgets møde den 12. oktober 2001.

Besvarelse af spørgsmål 3 stillet af Folketingets Europaudvalg den 23. oktober 2001

Spørgsmål 3

Ministeren bedes - som lovet på Europaudvalgsmødet den 12. oktober 2001 - udarbejde et notat om initiativer til bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, herunder hvilke forpligtelser Schweiz har påtaget sig.

Svar

Det lovede notat om initiativer til bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme er vedlagt. Schweiz er medlem af FATF og har i den forbindelse påtaget sig en række forpligtelser, jvf. side 6.

Internationale initiativer til bekæmpelse af finansiering af terrorisme

Efter terror-angrebet på USA den 11. september 2001 har bekæmpelse af finansiering af terrorisme fået en høj international prioritet. Dette er kommet til udtryk ved en række initiativer fra blandt andet FN, USA og EU.

- I FN er der vedtaget fire sikkerhedsrådsresolutioner nr. 1267 (2000), nr. 1333 (2000), nr. 1368 (2001) og 1373 (2001) vedrørende bekæmpelse af terrorisme.
- G7-finansministrene enedes den 6. oktober 2001 om at udvikle en samlet handlingsplan vedrørende bekæmpelse af terrorisme. (Vedlagt som bilag 1)

- Både justitsministrene og ECOFIN-ministrene i EU har på møder i september og oktober besluttet, at man er fast besluttet på at tage hurtige og koordinerede initiativer for at bekæmpe finansiering af terrorisme og opnåede samtidig enighed om en lang række initiativer..

Bekæmpelsen af finansiering af terrorisme indebærer en indsats på en lang række områder, fx:

1. Indefrysning af aktiver
2. Bekæmpelse af hvidvask og finansiell kriminalitet og sanktioner mod lande og territorier samt finansielle institutioner der ikke samarbejder med hensyn til udveksling af informationer og lever op til internationale aftaler
3. Retsforfølgning af personer der finansierer terror
4. Insiderhandel i forbindelse med terrorisme
5. Politimæssigt samarbejde med henblik på bekæmpelse af terrorisme.

En række af initiativerne vil medføre ændringer i dansk lovgivning. Regeringen har tilkendegivet, at den vil fremlægge forslag til de nødvendige lovændringer så hurtigt som muligt.

Nedenfor gennemgås det nærmere indhold af de ovennævnte internationale initiativer til bekæmpelse af finansiering af terrorisme.

1. Indefrysning af aktiver for personer og organisationer

1.1. FN's sikkerhedsrådsresolutioner

1. Sikkerhedsrådsresolution nr. 1267 og nr. 1333 om initiativer til fastfrysning af midler og andre initiativer over for Afghanistan

FNs Sikkerhedsråd har vedtaget resolution nr. 1267 og resolution nr. 1333, hvorefter der skal gennemføres en række foranstaltninger mod Taliban-styret.

Resolution nr. 1267 og 1333 indebærer, at alle midler og andre finansielle aktiver, der tilhører Usama Bin Laden og enkeltpersoner og enheder, der er knyttet til ham og er udpeget af FN's Sanktionskomité, indefryses og ingen midler og andre finansielle ressourcer må stilles til rådighed for Usama Bin Laden og personer og enheder, der er knyttet til ham og udpeget af FN's Sanktionskomité. Sikkerhedsrådsresolutionen indebærer desuden forbud mod udførsel af visse varer og tjenesteydelser fra Afghanistan, om styrkelse af flyveforbuddet og om udvidelse af indefrysningen af midler og andre økonomiske ressourcer over for Taliban i Afghanistan.

I medfør af resolution nr. 1267 er der nedsat en komité (Taliban-sanktionskomitéen), der bl.a. har til opgave at fastlægge og ændre en liste over personer og organisationer, hvis midler skal indefryses.

Den 6. oktober 2001 besluttede FNs Taliban-sanktionskomité at udvide denne liste med 27 personer og organisationer.

1. **Sikkerhedsrådsresolution nr. 1368 og 1373 om bekæmpelse af international terrorisme, herunder fastfrysning af aktiver for terrorister**

FN's sikkerhedsråd vedtog den 28. september 2001 på amerikansk initiativ Sikkerhedsrådsresolution nr. 1373 (2001) om bekæmpelse af terrorisme. Resolutionen er vedtaget på grundlag af FN-pagtens kapitel VII vedrørende forholdsregler over for trusler mod freden, fredsbrud og angrebshandlinger. I den foreliggende situation efter terrorangrebene mod USA den 11. september 2001 har sikkerhedsrådet vurderet, at disse angreb udgør en trussel mod freden.

Med henblik på genoprettelse af mellemfolkelig fred og sikkerhed angiver sikkerhedsrådsresolutionen 1373 (2001) de forholdsregler, som Sikkerhedsrådet har besluttet, at FN's medlemsstater skal iværksætte. Det er sket med hjemmel i FN-pagtens artikel 41, der blandt sådanne forholdsregler nævner afbrydelse af økonomiske forbindelser, kommunikationsmidler samt diplomatiske forbindelser uden at denne opregning dog er udtømmende.

Med det sigte at bekæmpe terrorisme pålægger resolutionen alle FN's medlemsstater i deres nationale lovgivninger at forbyde og straffe enhver, der finansierer, planlægger, støtter eller begår terrorhandlinger og at forhindre at sådanne aktiviteter kan finde sted på medlemsstaternes territorier.

Retsvirkningen af, at Sikkerhedsrådet har truffet beslutning i henhold til pagtens artikel 41, er den, at beslutningen jvf. pagtens artikel 25 er folkeretligt bindende for medlemsstaterne på samme måde, som hvis de havde tiltrådt en traktat.

Sikkerhedsrådet beslutter ved resolutionen samtidig at oprette en overvågningskomité bestående af alle deltagerstater i Sikkerhedsrådet. Komiteen skal overvåge staternes efterlevelse af sikkerhedsrådsresolutionen. Medlemsstaterne skal inden for 90 dage rapportere til overvågningskomitéen om staternes gennemførelse af resolutionens bestemmelser.

Resolutionsteksten indeholder følgende bindende forpligtelser: Staterne

- skal forebygge og imødegå finansiering af terrorisme
- pålægges at kriminalisere forsætlig videregivelse og indsamling af økonomiske midler, der skal anvendes til terroristhandlinger
- pålægges at indefryse ethvert finansielt middel, som på nogen måde har tilknytning til personer/juridiske personer med tilknytning til terrorhandlinger
- skal forbyde at nogen personer/juridiske personer på staternes respektive vegne stiller finansielle midler af enhver art mv. til rådighed for personer/juridiske personer med tilknytning eller forbindelse til terrorhandlinger
- pålægges at afstå fra enhver aktiv eller passiv støtte til terrorister, herunder ved at forhindre rekruttering af medlemmer til terroristgrupper og at udelukke levering af våben til terrorister/terrororganisationer
- pålægges at tage foranstaltninger for at forhindre, at der begås terrorhandlinger, herunder ved tidlig varsling af andre stater gennem informationsudveksling
- pålægges at afslå frit lejde (safe haven) til dem, der finansierer, planlægger, støtter eller begår terroristhandlinger.
- pålægges at forhindre, at dem, der finansierer, planlægger, støtter eller begår terroristhandlinger, anvender staternes territorier til disse aktiviteter mod andre stater eller deres borgere
- pålægges at sikre at enhver person, der har deltaget i finansiering, planlægning, forberedelse, udførelse af terroristhandlinger eller har støttet terroristhandlinger, bliver retsforfulgt, og staterne skal endvidere sikre, at terrorhandlinger klassificeres i national lovgivning som grove kriminelle forbrydelser, herunder at alvoren af gerningen bliver reflekteret i straffeudmålingen
- pålægges at yde hinanden den størst mulige bistand i forbindelse med efterforskning eller gennemførelse af straffesager, der vedrører finansiering af eller støtte til terrorhandlinger, herunder bistand til at indhente de til sagens førelse nødvendige beviser, som måtte være i deres besiddelse
- pålægges at forhindre terroristers bevægelser ved effektiv grænsekontrol og kontrol med udstedelse af identitetspapirer og rejsedokumenter samt gennem foranstaltninger til at forhindre efterlavning, forfalskning eller svigagtig benyttelse af sådanne dokumenter.

Herudover indeholder resolutionen en række ikke-bindende opfordringer til medlemsstaterne, herunder intensiveret informationsudveksling og opfordring til bilaterale og multilaterale aftaler.

1.2. Amerikanske initiativer

USA har den 24. september 2001 ved en såkaldt Executive Order fastfrosset aktiver i USA for 27 navngivne individer og organisationer som formodes at støtte eller på anden måde være tilknyttet til terrorister, samt forhindre yderligere transaktioner i USA for disse grupper.

US Treasury får udvidede beføjelser til at fastfryse aktiver i USA for personer eller individer som formodes at være tilknyttet terrorist-grupper, samt forhindre yderligere transaktioner for yderligere grupper i de kommende måneder.

Derudover øges muligheden for at fastfryse aktiver i USA samt adgang til USA's marked for udenlandske banker der nægter at fastfryse aktiver der tilhører terrorister.

Den amerikanske regering fremhæver, at ordren desuden udvider bekæmpelsen af terrorisme fra at bekæmpe terrorisme fra Mellemøsten til at omfatte global terrorisme, og at et såkaldt Foreign Terrorist Asset Tracking Center (FTAT), som er et samarbejde mellem forskellige regeringsinstitutioner og sikkerhedstjenester, allerede er i gang.

Endvidere fremhæves det, at den amerikanske regering arbejder sammen på dette område med dens allierede, herunder gennem G-8 og FN, jvf. nedenstående punkt 6 om G7-mødet den 6. oktober 2001.

I relation til udmøntningen af FN's Sikkerhedsråds resolution 1373 kan det herudover bemærkes, at USA har besluttet at indefryse midler tilhørende yderligere 21 terrorister eller terroristorganisationer.

1.3. EU: Opfølgning på FN's sikkerhedsrådsresolutioner

1.3.1. Opfølgning i EU på Sikkerhedsrådsresolutionerne 1267 og 1333 vedrørende fastfrysning af midler og andre initiativer over for Afghanistan

Med henblik på gennemførelse af sikkerhedsrådsresolutioner nr. 1267 og 1333 har EU vedtaget en række fælles holdninger om restriktive foranstaltninger over for Taliban. Det skete senest den 26. februar 2001 i en fælles holdning, hvoraf det fremgår, at "*alle midler og andre finansielle aktiver, der tilhører Usama Bin Laden og enkeltpersoner og enheder, der er knyttet til ham og er udpeget af FN's Sanktionskomité, indefrys es og ingen midler og andre finansielle ressourcer må stilles til rådighed for Usama Bin Laden og personer og enheder, der er knyttet til ham og udpeget af FN's Sanktionskomité, jf. betingelserne i UNSCR 1333(2000)*".

På grundlag heraf har Rådet vedtaget forordning (467/2001) om forbud mod udførsel af visse varer og tjenesteydelser til Afghanistan, om styrkelse af flyveforbuddet og om udvidelse af indefrysningen af midler og andre økonomiske ressourcer over for Taliban i Afghanistan.

Forordningen har et meget bredt anvendelsesområde i forhold til, at de finansielle virksomheder og de institutter (som for Danmarks vedkommende Finanstilsynet fører tilsyn med) umiddelbart har pligt til at efterleve forordningen. Uanset de gældende regler vedrørende indberetning, fortrolighed og tavshedspligt mv. har fysiske og juridiske personer, enheder og organisationer pligt til at udlevere oplysninger, der kan lette overholdelsen af forordningen, idet alle oplysninger kun må anvendes til det formål, til hvilket de er blevet afgivet eller modtaget. Forordningens pligt til at fremlægge oplysninger tilsidesætter dermed tavshedspligten. Der er imidlertid kun pligt til at give oplysninger til de kompetente myndigheder, dvs. Europa-Kommissionen og i Danmark Erhvervsfremmestyrelsen.

For en god ordens skyld kan det herunder oplyses, at Afghanistan ikke vil kunne bruge IMF's ressourcer. Det skyldes, at Afghanistan er i restance til IMF og derfor ikke kan bruge fondens ressourcer. Restancen opgøres af IMF til 6,2 mio SDR og stammer tilbage fra februar 1996.

1.3.2. Opfølgning i EU på Sikkerhedsrådsresolution 1373 vedrørende fastfrysning af midler for terrorister og deres organisationer

Kommissionen har den 1. oktober 2001 fremlagt forslag til rådsforordning baseret på EF-traktatens artikel 308 om specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder med henblik på at bekæmpe international terrorisme.

I opfølgning af FN's sikkerhedsrådsresolution 1373 er det forordningens sigte på fællesskabsplan med virkning i medlemsstaterne at indefryse finansielle midler m.v. tilhørende terrorister eller terroristorganisationer. Det drejer sig ifølge forslaget bilag om 27 navngivne personer og organisationer.

Forslaget er i hovedtræk gennemført ved andre initiativer. Det sket på baggrund af følgende:

FNs Sikkerhedsråd har vedtaget resolution nr. 1267 og resolution nr. 1333, hvorefter der skal gennemføres en række foranstaltninger mod Taliban-styret, herunder indefrysning af midler, der tilhører personer tilknyttet Taliban-styret. I medfør af resolution nr. 1267 er der nedsat en komité (Taliban-sanktionskomitéen), der bl.a. har til opgave at fastlægge og ændre en liste over personer og organisationer, hvis midler skal indefryse s. Den 6. oktober 2001 besluttede FN's Taliban-sanktionskomité at udvide denne liste med 27 personer og organisationer. Der er tale om de samme 27 personer og organisationer, som er omfattet af bilaget til Kommissionens forslag til rådsforordning.

Sammen med andre foranstaltninger er foranstaltningen vedrørende indefrysning af økonomiske midler, der er indeholdt i ovennævnte to FN-sikkerhedsrådsresolutioner gennemført i EF's medlemsstater ved rådsforordning nr. 467/2001 af 6. marts 2001.

Artikel 2 i rådsforordning 467/2001 fastslår således:

Alle midler og andre økonomiske ressourcer, der tilhører fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der er udpeget af Taliban-sanktionskomitéen, og som er opført i bilag I indefrys. Kommissionen er tillagt kompetence til at ændre bilag i rådsforordningen. Forordningens artikel 10 fastslår: "Kommissionen bemyndiges til - at ændre eller supplere bilag I, III, IV, og VI på grundlag af afgørelser truffet af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd eller Taliban sanktionskomitéen ...".

Kommissionen har med virkning fra 12. oktober 2001 i Kommissionens forordning nr. 1996/2001 udvidet bilag I og bilag VI til rådsforordning 467/2001 med de pågældende 27 organisationer og personer i overensstemmelse med den beslutning, der blev truffet den 6. oktober 2001 i Taliban-sanktionskomitéen. Midler og andre økonomiske ressourcer tilhørende disse organisationer og personer skal således indefrysnes i medlemslandene i EU.

Såfremt beslutninger i FN's Tabilansanktionskomité eller afgørelser truffet af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd indebærer, at flere personer eller organisationer sættes på listen over personer og organisationer, hvis midler skal indefrysnes, har Kommissionen som ovenfor nævnt mulighed for at supplere bilag I og bilag VI med nye personer og organisationer.

1.4. Indefrysning af aktiver for formodede terrorister i tredjelande

Alle FN's 189 medlemslande er folkeretligt forpligtet til at efterleve Sikkerhedsrådets resolutioner. Det er imidlertid ikke alle lande som er medlemmer af FN. Blandt de vigtigste lande, der ikke er medlem af FN, er Schweiz.

Schweiz har tilkendegivet, at man ligeledes vil fastfryse konti og andre aktiver for navngivne individer og organisationer, som formodes at være involveret i terrorisme. Schweiz er medlem af FATF (Financial Action Task Force), der blev etableret i 1989 indenfor rammerne af OECD med henblik på at udvikle og fremme bekæmpelsen af hvidvask. FATF tæller 31 medlemmer, heraf 29 lande og 2 regionale organisationer og omfatter de væsentligste finansielle centre i Europa, USA, Asien og Sydamerika. Schweiz opfylder 27 af de 40 anbefalinger, som FATF har fremsat til bekæmpelse af hvidvaskning. Danmark er blandt de i alt 10 medlemmer, der opfylder samtlige anbefalinger. Danmark medvirker til at lægge pres på Schweiz og andre lande, der ikke opfylder anbefalingerne.

I kraft af sit medlemskab af FATF har Schweiz indvilliget i at være underlagt multilateral overvågning og sammenligning vedrørende bekæmpelse af hvidvaskning, herunder for så vidt angår opfyldelsen af de 40 anbefalinger.

2. Hvidvask og finansiel kriminalitet

2.1. FATF: Initiativer til bekæmpelse af hvidvask via Financial Action Task Force

Den centrale internationale organisation, der udsteder retningslinjer for bekæmpelse af hvidvask af penge, er FATF, en international organisation hvis medlemsgruppe tæller 29 OECD- lande samt Europa-Kommissionen og Gulf Cooperation Council. FATF har fastsat 40 anbefalinger til bekæmpelse af hvidvask og anbefalingerne giver retningslinjer for så vidt angår strafferetten og håndhævelsen af denne på området, det finansielle system og regulering heraf, samt internationalt samarbejde.

FATF sortlister områder og territorier, der ikke samarbejder i bekæmpelsen af hvidvask af penge. FATF opfordrer medlemslandene til i forhold til ikke-samarbejdende lande og territorier at

- styrke kravene til identifikation og overvågning af klienter for finansielle institutioner før de kan oprette et forretningssamarbejde med personer eller virksomheder fra sortlistede territorier
- styrke de relevante overvågningsmekanismer og den systematiske rapportering vedr. finansielle transaktioner med sortlistede territorier
- tage højde for - i vurderingen af en ansøgning om oprettelse af datterselskaber eller underafdelinger - om virksomheden er fra et sortlistet land eller territorie
- advare ikke-finansielle virksomheder om at transaktioner med virksomheder og personer i sortlistede territorier kan risikere at bidrage til hvidvask af penge

I år 2000 sortlistede FATF 15 lande, herunder Rusland. 4 af disse lande har kunnet fjernes fra listen på grund af fremskridt. Nauru, Philippinerne og Rusland har ikke gjort tilstrækkelige fremskridt og G7 truede i juli med at iværksætte sanktioner til efteråret. Derudover er 6 lande føjet til listen, herunder Ungarn, Egypten og Indonesien. (Se endvidere fodnote 1 næste side).

FATF har vurderet, at Philippinerne ultimo september 2001 ikke har gennemført den betydelige anti-hvidvask lovgivning, der er nødvendig. På den baggrund anmoder FATF, at dets medlemmer tager initiativ til modforanstaltninger over for landet. FATF har også besluttet at anmode medlemmerne om at iværksætte modforanstaltninger over for Nauru, hvis dette område ikke inden den 30. september 2001 har gennemført de nødvendige lovgivnings- og ændringer i relation til hvidvask.

På det fælles ECOFIN og justitsministerrådsmøde den 16. oktober 2001 besluttede Rådet at følge opfordringen fra FATF.

Det Europæiske Råd i Gent den 19. oktober 2001 anmodede Rådet om blandt andet at koncentrere sig om en effektiv bekæmpelse af finanseringen af terrorisme, idet samtlige medlemsstater formelt godkender direktivet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge og fremskynder ratifikationen af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme. Endvidere bør de forpligtelser, der er indgået inden for FATF, hvis mandat bør udvides, omsættes til lovgivningsinstrumenter inden årets udgang.

FATF afholder som opfølgning på terrorangrebene i USA den 11. september 2001 et ekstraordinært plenarmøde i Washington i dagene 29.-30. oktober 2001. På mødet forventes det besluttet at udvide FATF's mandat til at omfatte bekæmpelse af finansiering af terrorisme samt at vedtage en række anbefalinger herom parallelt med de eksisterende 40 anbefalinger vedrørende hvidvaskning. På plenarmødet forventes desuden en drøftelse af, hvorledes man kan sætte ind over for ikke-samarbejdsvillige lande og territorier (NCCT's) som led i bekæmpelsen af finansiering af terrorisme.

2.2. EU: Opfølgning på anbefalingerne og konklusionerne fra FATF

2.2.1. EU: Implementering af FATF-konklusioner

FATF har som nævnt i punkt 2.1. mod såkaldt usamarbejdsvillige lande fastlagt modforanstaltninger, som blev tiltrådt på et fælles ECOFIN- og justitsministerrådsmøde den 17. oktober 2000.

Forud for ECOFIN- og justitsministerrådsmødet den 16. oktober 2001 lavede man en status for, i hvilket omfang medlemsstaterne har behov for at tilpasse deres lovgivning for at kunne opfylde FATF-konklusionerne. Der er tale om følgende foranstaltninger:

- i. krav om identifikation af kunder
- ii. Underretningspligt i forhold til transaktioner med usamarbejdsvillige lande
- iii. nationale myndigheder skal være opmærksomme på, om der er tale om banker i usamarbejdsvillige lande i forbindelse med godkendelse af etablering af filialer i den pågældende medlemsstat
- iv. ikke-finansielle virksomheder skal advares mod risikoen for hvidvaskning ved transaktioner med virksomheder i usamarbejdsvillige lande

Danmark har efter den gældende lovgivning udelukkende problemer i forhold til punktet vedrørende underretningspligt i forhold til transaktioner med usamarbejdsvillige lande. Med henblik på at sikre muligheden for at følge op på de modforanstaltninger, som FATF foreslår iværksat mod de usamarbejdsvillige lande, ventes der fremsat forslag til ændring af den danske lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af penge. Herefter skal Finanstilsynet kunne fastsætte nærmere regler om underretningspligten om finansielle transaktioner som følge af internationalt samarbejde.

På ECOFIN- og justitsministerrådsmødet den 16. oktober 2001 blev vedtaget rådskonklusioner med følgende hovedindhold:

- Medlemslandenes finansielle institutioner skal være særligt opmærksomme på handel og transaktioner med personer, firmaer og institutioner, der kommer fra de lande og territorier, der ikke samarbejder om bekæmpelse af hvidvask.
- FN's resolutioner skal følges af alle lande, og at FATF's mandat bør udvides til også at omfatte bekæmpelsen af finansiering af terror.
- FATF's 40 henstillinger må opdateres og det politiske pres på ikkesamarbejdslande må øges. Kandidatlandene må leve op til EU's skrappe hvidvaskningslovgivning. Medlemslandene beslutter at følge opfordringen fra FATF om at iværksætte modforanstaltninger over for Philippinerne og Nauru, jvf punkt 2.1. ovenfor.
- Rådet vil så hurtigt som muligt vedtage ændringen af hvidvaskdirektivet, jvf. punkt 2.3. nedenfor.
- Medlemsstaterne finder det vigtigt, at direktivet om markedsmanipulation blev fremmet, og at der så vidt muligt opnås fælles holdning herom inden årets udgang.
- Rådet genbekræfter dets faste hensigt om at vedtage, så hurtigt som muligt efter at det har modtaget og behandlet udtalelsen fra Europa-Parlamentet, udkast til rammebeslutning om i EU at iværksætte ordrer om indefrysning af aktiver og beviser, idet det også skal udstrækkes til terroristrelateret kriminalitet.
- Rådet genbekræfter vigtigheden af tæt samarbejde mellem medlemslandenes finansielle efterretningsenheder (FIU) med hensyn til udveksling af information om mistænkelige transaktioner, herunder dem der er relateret til terrorisme. Vedtagelsen af beslutningen om udveksling af information mellem FIU'erne på det fælles justitsminister- og ECOFIN-rådsmøde den 17. oktober 2000 var et betydeligt skridt i retning af at udvikle gensidigt samarbejde mellem

medlemslandenes FIU'er. Medlemslandene bør sikre en ensartet implementering af beslutningen, herunder tilvejebringelse af passende og beskyttede kanaler for kommunikation mellem FIU'erne. Rådet bekræfter nødvendigheden af at øge kommunikationen mellem FIU'erne, opfordrer medlemslandene til at sætte det eksisterende system i gang og anmoder medlemslandene og Kommissionen om at udarbejde konkrete forslag for et sådant informationsudvekslingssystem og fi nansieringen heraf.

- Medlemslandene har underskrevet udkastet til protokol til konventionen af 29. maj 2000 vedrørende gensidig assistance i kriminalsørgsmål mellem medlemslandene. Denne protokol repræsenterer en vigtig forbedring af samarbejdet mellem landene på området for bekæmpelse af økonomisk og finansiel kriminalitet. Medlemslandene vil ratificere protokollen så snart som muligt og senest inden udgangen af næste år.

Herudover er Europol's kompetence ved Rådets afgørelse af 30. november 2000 blevet udvidet til at omfatte hvidvaskning af penge generelt.

2.2.2. EU: Udvidelse af hvidvaskdirektivet

Der er opnået fælles holdning til et ændret hvidvaskdirektiv. Forligsproceduren med Europa-Parlamentet er afsluttet, og direktivet ventes endeligt vedtaget om kort tid.

Ud videlsen af hvidvaskdirektivet går ud på dels at udvide direktivets anvendelsesområde, dels at ajourføre direktivet på baggrund af de hidtidige erfaringer med dets anvendelse.

Anvendelsesområdet udvides på to punkter. Før det første udvides bestemmelsen om, hvilken kriminalitet, der er relevant at indberette fra udelukkende at omfatte narkokriminalitet til også at omfatte organiseret kriminalitet samt svig mm. med EU-midler. For det andet udvides kredsen af indberetningspligtige således, at også advokater, revisorer og ejendomsmæglere bliver omfattet.

Endvidere fastsættes der i et bilag til direktivet nærmere regler for identifikation af kunder i de tilfælde, hvor der ikke er direkte (fysisk) kundekontakt. Dette bliver mere normalt i takt med, at brugen af den moderne teknologi medfører bestilling og levering af kendte finansielle ydelser over afstand.

2.3. IMF og Verdensbanken: Initiativer i forbindelse med hvidvask af penge

IMF og Verdensbanken's rolle i forbindelse med bekæmpelse af hvidvask af penge vedrører samarbejde med organisationer der bekæmper hvidvask af penge, herunder FATF, samt overvågning af i hvilken udstrækning internationale standarder og adfærdskodeks på området er blevet implementeret i medlemslandene. IMF's rolle er især at sikre sig at standarder er overholdt.

Herudover bidrager de to organisationer med teknisk bistand til implementering af disse standarder for fattige medlemslande. IMF og Verdensbankens overvågning på området sker igennem det såkaldte Financial Sector Assessment Program, hvor IMF og Verdensbanken m.fl. undersøger landes finansielle sektorer. Endvidere overvåger IMF "off-shore" finansielle centre, dog med det primære formål at sikre finansiell stabilitet gennem tilstrækkeligt finansielt tilsyn.

Man drøfter i øjeblikket i hvilken udstrækning lande, der ikke efterlever FATF- anbefalingerne skal forhindres i adgang til IMF's og Verdensbankens ressourcer.

På mødet i IMFC i den 29. april 2001 anerkendte IMFC FATF's 40 anbefalinger som den internationale standard på hvidvaskningsområdet, og det besluttedes at styrke indsatsen med henblik på at inddrage disse standarder i IMF's arbejde, blandt andet gennem styrket samarbejde med Verdensbanken, FATF og andre relevante grupper i overvågningen af medlemslandene. Endvidere opfordrede IMFC til at styrke effektivt finansielt tilsyn og overvågning ogs&arin g; på dette område, samt at Verdensbanken og IMF bør yde teknisk assistance på området til medlemslande der beder om det.

2.5. Andre regionale initiativer til bekæmpelse af hvidvask

Udover FATF eksisterer der forskellige regionale initiativer, herunder Caribbean FATF, Asia/Pacific Group on Money Laundering m.fl. Tilsvarende arbejdes der med analyser af bekæmpelse af hvidvask af penge i ASEM-regi.

1. FN-konvention om finansiering af terrorisme

FN's konvention 54/109 af 9. december 1999 forpligter deltagende nationer til enten at retsforfølge eller udlevere personer, der er anklagede for at finansiere terrorist-aktiviteter, samt forpligter banker til at iværksætte initiativer så mistænksomme transaktioner kan identificeres.

Ifølge den seneste statusliste fra den 27. september 2001, er der 45 lande der har underskrevet "International Convention for the Suppression og the Financing of Terrorism". 11 EU-lande har underskrevet. Ifølge det oplyste har Sverige, Belgien, Irland og Østrig har ikke underskrevet. Danmark underskrev konventionen den 25. september 2001. Der er 4 lande, der har ratificeret konventionen. Det er Botswana, Sri Lanka, Storbritannien og Uzbekistan.

Ifølge artikel 26 i konventionen, træder den i kraft, når 22 lande har deponeret deres ratificationsinstrument. Den træder således først i kraft, når yderligere 18 lande har ratificeret.

Herudover indeholder den resolution, som FN's sikkerhedsråd vedtog den 28. september 2001 på amerikansk initiativ ligeledes forpligtelser vedrørende retsforfølgning og udlevering af terrorister samt de som støtter, finansierer etc. sådanne aktiviteter, se punkt 1.1.

På rådsmødet for ECOFIN- og justitsministre den 16. oktober 2001 var der enighed om, at alle lande i EU - som endnu ikke har underskrevet konventionen - hurtigst muligt underskriver FN-konventionen 54/109 og herefter ratificerer konventionen.

4. Indsatsen for at afsløre mulige insiderhandler i forbindelse med terrorbekæmpelsen

4.1 USA

Ifølge den amerikanske centralbank er der kraftige tegn på, at terroristerne har placeret penge i selskaber, hvis aktier steg kraftigt efter angrebet, handlet optioner i aktier, der faldt kraftigt efter angrebet, samt placeret penge i guld og olie. På den baggrund er det opfattelsen, at selvom disse sager er vanskelige at bevise, vil det i nogle tilfælde være muligt at finde bagmandene for denne insiderhandel. De amerikanske myndigheder har derfor iværksat et afdækningsarbejde med henblik på afsløring af insiderhandler før terrorangrebet.

4.2. EU's indsats vedrørende bekæmpelse af insiderhandel og kurs- og markedsm Manipulation

4.2.1. Efterforskning og undersøgelser på værdipapirmarkedene i Europa efter angrebene den 11. september 2001

Efter anmodning fra ECOFIN den 21. september 2001 er EU's Tilsyns komité på værdipapirområdet fremkommet med følgende væsentlige foranstaltninger med henblik på at fremme en effektiv og intensiv bekæmpelse af markedsmisbrug, herunder finansielle lovovertrædelser i forbindelse med terroristiske aktiviteter:

- En omgående gennemgang af nuværende og planlagt EU-lovgivning for at sikre, at terroristers insiderhandel af den type, der formodes at have fundet sted (jvf. punkt 4.2.2.), vil kunne sanktioneres efter EU-retten.
- Gennemførelse af effektive rammer for samarbejde med strafferetlige, dømmende, politi- og andre relevante myndigheder, hvis der ikke allerede findes sådanne rammer.
- Øget gennemsigtighed med hensyn til at identificere den endelige kunde eller modtager, især i usamarbejdsvillige jurisdiktioner.
- Sikring af, at fondsbørserne og tilsynsmyndighederne i alle EU's medlemslande har direkte kontakt med ikke-tilstedeværende medlemmer (dvs. medlemmer, der er baseret i andre jurisdiktioner).
- Bedre adgang til oplysninger om aktielån, således at der er mulighed for at identificere spekulationer.
- Klarere bestemmelser om samarbejde i EU's direktiver for at reducere forskellene i national gennemførelse.
- EU's Tilsyns komité på værdipapirområdet bekræfter, at EU efter dets opfattelse har behov for en samlet definition af værdipapirtilsynsmyndighedernes efterforskningsbeføjelser, klare sanktioneringsbeføjelser og et solidt retsgrundlag for netværket af samarbejdende tilsynsmyndigheder. Europa-Kommissionens forslag til direktiv om markedsmisbrug vil i høj grad bidrage til at nå dette mål.

4.2.2. Forslag til EU direktiv om insiderhandel og kurs- og markedsm Manipulation

Formålet med direktivet er at sikre effektivitet og integritet for så vidt angår den måde, som de finansielle markeder fungerer på, og at bevare investorernes tillid til disse markeder. der er behov for, at rækken af foreslåede foranstaltninger bidrager til at bekæmpe anvendelsen af de finansielle markeder til ulovlige formål. Endvidere har de seneste begivenheder vist, at markedsmisbrug kan være et led i terroristers strateg i med henblik på en mere omfattende destabilisering, hvilket således udgør et nyt aspekt. Den proces, som påtænkes i det foreslåede direktiv, navnlig på området administrativt samarbejde, kan bidrage til bekæmpelse af sådanne terroristhandlinger.

På baggrund af den stadig tiltagende integration af de finansielle markeder og udviklingen af aktiviteter på tværs af grænserne er formålet med det foreslåede direktiv desuden at styrke og forbedre EU-reglerne for at gøre det muligt effektivt at løse problemerne vedrørende insiderhandel og kursmanipulation.

På det fælles ECOFIN- og RIA.-rådsmøde den 16. oktober 2001 fandt medlemslandene det vigtigt, at direktivet om markedsmanipulation bliver fremmet, og at der så vidt muligt opnås fælles holdning herom inden årets udgang.

5. Politimæssigt samarbejde med henblik på bekæmpelse af terrorisme

Den 26. juli 1995 blev konventionen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) vedtaget af Rådet og undertegnet af medlemslandene.

Konventionen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997 og trådte i kraft den 1. oktober 1998. Europol påbegyndte sit virke 1. juli 1999.

Europol har navnlig til opgave

- at lette den politimæssige efterforskning gennem etableringen af et system for udveksling af oplysninger mellem medlemslandenes politimyndigheder til brug for bekæmpelsen af grov international kriminalitet. Desuden kan Europol foretage analyser til støtte for de enkelte landes efterforskning.
- at uddybe den specialviden, som medlemsstaterne bruger i forbindelse med politimæssig efterforskning, at stille strategiske efterretninger til rådighed og at udarbejde generelle situationsrapporter.
- at støtte landene med rådgivning og forskning vedrørende uddannelse, metoder til kriminalitetsforebyggelse og politimæssig efterforskning samt kriminaltekniske og kriminologiske metoder.

Europol har ikke kompetence til at udøve politimyndighed i de enkelte lande.

Som forudset i Europol-konventionens artikel 2, stk. 2, er det ved Rådets afgørelse af 3. december 1998 blevet pålagt Europol at beskæftige sig med strafbare handlinger, som er blevet begået, eller som det må antages vil blive begået i forbindelse med *terroristiske aktiviteter*, der er rettet mod personers liv og legeme, mod den personlige frihed eller mod ejendom. Europols mandat omfatter ligeledes hvidvaskning af udbytte fra strafbare for hold i forbindelse med terrorisme.

I Europol-regi er der taget initiativ til at oprette et hold af antiterrorsspecialister, der blandt andet har til opgave hurtigt at indsamle og analysere alle relevante oplysninger og efterretninger om den aktuelle trusselsituation, samt at udarbejde et trusselvurderingsdokument på grundlag af de modtagne oplysninger. Denne undersøgelse skal blandt andet omfatte identifikation af de områder, hvor der bør træffes forebyggende foranstaltninger.

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

I konklusionerne fra det ekstraordinære rådsmøde i Bruxelles (retlige og indre anliggender) 20. september 2001 er det fremhævet, at Europols direktør bør foretage sig det nødvendige for at udnytte alle muligheder i Europol-konventionen samt i relevante retsakter vedtaget af Rådet for at etablere et uformelt samarbejde med USA, indtil der indgås en formel aftale mellem USA og Europol.

Rådet opfordrede i øvrigt Europols direktør til hurtigst muligt at færdiggøre en formel aftale med USA, således at Rådet kan godkende aftalen på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001. Aftalen skal blandt andet indeholde bestemmelser om udveksling af forbindelsesofficerer mellem Europol og amerikanske myndigheder. Samtidigt opfordredes Europols direktør til at foretage det nødvendige for, at der kan indledes forhandlinger med USA om en aftale, der omfatter overførsel af persondata.

Bilag 1. G7-mødet den 6. oktober 2001

På G7-mødet den 6. oktober udviklede G7-finansministrene en omfattende handlingsplan med henblik på blandt andet at indefryse aktiver for terroristerne og deres støtter.

Handlingsplanen indebærer især følgende:

- Implementering af Sikkerhedsrådets resolutioner 1333 og 1373
- Ratifikation af FN's konvention til bekæmpelse af finansiering af terrorisme
- Vurderinger af behovet for yderligere initiativer og udvekslinger af lister over terrorister
- FATF bør på det ekstraordinære møde i Washington den 29. og 30. oktober 2001 se på
 - udarbejdelse af yderligere specifikke anbefalinger samt revision af de 40 eksisterende anbefalinger med henblik på at effektivisere og forbedre bekæmpelsen af terrorisme,
 - yderligere rådgivning til finansielle institutioner om kendetegn i forbindelse med finansiering af terrorisme som kræver handling fra de pågældende finansielle institutioner,
 - udarbejdelse af procedurer for at identificere områder og territorier, der muliggør finansiering af terrorisme
- Øget og forbedret udveksling af informationer mellem finansielle efterretningsenheder, herunder en opfordring til alle lande om at oprette sådanne enheder.
- At alle G7-landene tilslutter sig EGMONT-gruppen, der er et samarbejdsforum mellem finansielle efterretningsenheder, samt en opfordring til EGMONT-gruppen om at forbedre samarbejdet
- En opfordring til alle lande om at oprette et centrere for overvågning af terroristers aktiver og en udveksling af sådanne oplysninger
- Styrkelse af finansielle tilsyn, herunder opbakning om Basel Komiteens retningslinjer vedrørende kundeidentifikation og en opfordring om, at dette indarbejdes i bankernes interne procedurer.
- En opfordring til IMF om i samarbejde med Financial Stability Forum at øge hastigheden i arbejdet med at vurdere de finansielle tilsyn i off-shore centre samt at give teknisk bistand for at styrke disse tilsyn.